

CASTOR is het officiële nieuwsbulletin van de Beverwerkgroep Nederland.
Redactie van CASTOR: Berto de Waal en Teun Baarspul.

De Beverwerkgroep: wie zijn we en wat doen we?

Binnen de VZZ is sinds enkele maanden een nieuwe werkgroep actief: de Beverwerkgroep Nederland (BWG-VZZ). De werkgroep is opgezet door een aantal mensen die al sinds de herintroductie van bevers in de Biesbosch actief het wel en wee van de dieren volgt.

De bever heeft zich de laatste tijd echt een plaatsje veroverd in de Nederlandse fauna. Hij wordt steeds vaker buiten de kerngebieden Biesbosch, Natuurpark Lelystad en Gelderse Poort signaleerd. De vraag is dan ook voor de werkgroep: 'Hoe vergaat het de bever in Nederland?' De werkgroep stelt zich ten doel meer te weten te komen over:

- verspreiding;
- aantalsontwikkeling;
- leefwijze en
- mortaliteitsoorzaken

Hoe? Door de volgende activiteiten te ontplooiën:

- a) Het uitvoeren van onderzoek zoals monitoring, mortaliteitsonderzoek en habitatonderzoek.
- b) Het leggen van contacten en uitwisselen van informatie met verschillende instellingen zoals terreinbeheerders, Rijkswaterstaat, muskusrattenvangers en dierenambulances.
- c) Het verspreiden van reeds opgedane en nieuw verworven kennis omtrent de bever, bijvoorbeeld door het verzorgen van publikaties en het houden van presentaties, alsmede door het verspreiden van folders. Er zullen overigens twee verschillende soorten folders komen: één algemene soortsfolder voor de VZZ en één met meer specialistische informatie over de bever, het waarnemen van bevers en over de werkgroep.

Voor 1997 zijn de concrete plannen als volgt:

- ondersteuning verlenen aan het onderzoek in de Biesbosch,
- opbouwen van een netwerk om

- waarnemingen en verkeersslachtoffers te verzamelen,
- monitoring aantalsontwikkeling buiten de Biesbosch en de Gelderse Poort,
- starten van een landelijke inventarisatie geschikt habitat,
- uitbrengen van de folders
- uitgeven van CASTOR, de nieuwsbrief van de werkgroep die 2x per jaar zal verschijnen (voor-en najaar).

Aantalsontwikkelingen van bevers in de Biesbosch.

Na enige jaren voorstudie werd in 1988 gestart met de herintroductie van de bever in Nederland. Tussen 1988 en 1991 werden in totaal 42 bevers uitgezet in de Zuidwaard van de Brabantse Biesbosch. Sinds deze herintroductie volgen leden van de beverwerkgroep de ontwikkelingen in deze populatie; met name de aantalsontwikkelingen.

In 1993 werd geconcludeerd dat de herintroductie van de bevers is geslaagd, maar dat de populatie nog klein en kwetsbaar was. In 1994 werd dan ook besloten om de eerstvolgende jaren de reproductie en de aantalsontwikkeling te volgen. In de zomer van 1995 werd het aantal uitgezwommen jongen en het totaal aantal aanwezige bevers bepaald. De verzamelde gegevens werden vergeleken met die van de voorgaande jaren. Het bleek dat in 1994 in plaats van de getelde negen jongen maar liefst elf jongen waren uitgezwommen. Toch is dit helaas het laagste aantal uitgezwommen jongen van de laatste vier jaar. Bovendien verdween in 1995 een relatief groot aantal bevers. In 1995 groeide de populatie in de Biesbosch dan ook niet.

In 1996 werden 17 jongen geteld en 62% van de aanwezige beverparen reproduceerde succesvol. Dit percentage benadert het langjarige gemiddelde, zoals dat gevonden is langs de Midden-Elbe in Duitsland,

waar de bevers oorspronkelijk vandaan komen. Vooral nog wordt de populatiegrootte geschat op 67 tot 77 bevers. In "Zoogdier" staat binnenkort meer informatie over de aantalsontwikkelingen in de Biesbosch.

Bevers in de Gelderse Poort.

Sinds de herfst van 1994 is een tweede herintroductieprogramma voor bevers gestart. Dit vindt plaats in de Gelderse Poort, een gebied tussen Arnhem en Nijmegen. Deze herintroductie is gestart met als doel de populatie bevers in Nederland, die toch vrij geïsoleerd is, minder kwetsbaar te maken.

Na de uitzetting in de herfst van 1994 zijn er nog uitzettingen geweest in de herfst van 1995 alsmede voorjaar en herfst 1996. In totaal zijn 46 bevers uitgezet in de Gelderse Poort, verspreid over verschillende delen in het gebied zoals Millinger Waard en Rijnstangen (Bron: IBN-DLO). De laatste drie uitzettingen volgden elkaar dus op met een korte pauze ertussen dan de uitzettingen in de Biesbosch. In de Biesbosch kwamen de uitzettingen met te grote tussenpozen en dat kwam de rust in het gebied niet ten goede. De bevers kregen na het vinden van een rustige stek plotsklaps nieuwe burens waarmee de erfscheiding opnieuw uitgevochten moest worden. Daarom is het uitzetten in de Gelderse Poort anders opgezet. Toch zijn er een aantal problemen in de Gelderse Poort. Veel dieren vinden er de dood door verschillende redenen, variërend van verkeersongevallen tot besmettelijke ziekten. Bij de uitzetting willen vooral de subadulten (bevers van twee jaar oud) nogal eens een grote trekdrang hebben. Deze bevers worden soms terug gevonden op kilometers afstand van de oorspronkelijke uitzettingsplek. Zo is een dier richting Duitsland gezwommen en daar slachtoffer geworden van een verkeersongeval. Maar ook is een

aantal dieren in de Gelderse Poort gestorven aan ziekten zoals Leptosyrose. Het resultaat is een huidige populatie van zo'n 15 tot 18 dieren. Jonge bevers zijn er nog niet gesignaleerd.

Onderzoeker Freek Niewold van het IBN-DLO houdt de dieren scherp in de gaten.

Regiocoördinatoren.

Om een goed beeld te krijgen van de verspreiding van bevers in Nederland, wil de werkgroep regiocoördinatoren kunnen benaderen die meldingen kunnen aantrekken. Meldingen van bevers kunnen bij deze mensen aangegeven worden zodat de werkgroep de gegevens kan verzamelen. Hieronder volgen de namen en de adressen van de regio coördinatoren.

Groningen, Friesland en Drenthe:

Teun Baarspul, W.A. Scholtenstraat 10, 9712 KW Groningen, 050-3180630

Overijssel:

Roel Hoeve, D. van Bourgoudiestraat 57, 8325 GG Vollenhove, 0527-243001

Gelderland:

Vilmar Dijkstra, Dijkstraat 68, 6828 JS Arnhem, 026-4431826

Utrecht, Flevoland:

Berto de Waal, C. van Maasdijkstraat 14, 3555 VN Utrecht, 030-2420865

Noord-Holland:

Geert Timmermans, Laplacestraat 50 hs, 1098 HX Amsterdam,

Zuid-Holland:

Daan Bruysters, Havenstraat 58, 3401 DN IJsselstein, 030-6887491

Zeeland:

Jan Piet Bakker, Zwanenlaan 10, 4351 RX Veere, 0118-501933

Noord-Brabant:

Mathy Lips, Harnjesweg 1, 6707 ET, Wageningen, 0317-412179

Noord-Limburg:

Erik Boerboom, Bijenkorf 18, 6533 RS Nijmegen, 024-3500585

Zuid-Limburg:

Leo Backbier, Van Galenstraat 64, 6163 XW Geleen, 046-4747938

FIBERTJES

Fibertjes is de korte mededelingenrubriek van *CAS-TOR*.

Eerste bever gezien in Flevoland!

In de Gooi- en Eemlander van 13 januari jl. staat te lezen dat de bever in de Oostvaardersplassen is gesignaleerd, na de Biesbosch en de Gelderse Poort het derde gebied in Nederland waar bever voorkomen. Hier wordt duidelijk dat iets meer PR rondom de bever geen kwaad kan. De bever zit namelijk al vanaf 1988 in Flevoland en wel in Natuurpark Lelystad. Een aantal dieren is uit de omheining ontsnapt en heeft zich in de open plas van het park gevestigd. Maar verschillende jongen die hier in het verleden geboren zijn, gaan nu hun eigen weg en zo is een bever op eigen gelegenheid naar de Oostvaardersplassen gezwommen. En daarover wordt in dit artikel geschreven. Overigens is het dier volgens mondelinge mededelingen van de terreinbeheerders (SBB) niet veelvuldig gesignaleerd en zijn ook geen verse vraatsporen meer gevonden.

Bever uit de Utrechtse Vecht in Loosdrecht doodgereden.

Een andere bever die waarschijnlijk uit Lelystad afkomstig was, een vrouwtje, is doodgereden in Loosdrecht. Nadat het dier enige tijd rondgezworven had in de Vecht, is zij beland bij de Loosdrechtse Plassen, alwaar het een slachtoffer van het verkeer is geworden. Deze bever heeft waarschijnlijk ook enige tijd bij Muiden gezeten, in de buurt van de energiecentrale aldaar.

Bevers in Limburg.

Zuid-Limburg is een El Dorado voor allerlei zeldzame dieren en planten. Niet alleen lynx en poema vinden er een thuis, maar ook de bever. Verscheidene malen zijn er sporen gevonden en het dier is zelfs gesignaleerd. Wij hopen dat Leo Backbier (regio-coördinator van Zuid-Limburg) ons op de hoogte houdt van de ontwikkelingen omtrent de bever in Zuid-Limburg.

Bevers in Hollands Venetië.

De opmars van bevermeldingen lijkt niet meer te stuiten. Zelfs in de Wieden, een gebied bij Giethoorn, is een bever gesignaleerd.

Waarschijnlijk is dit dier ook afkomstig uit de kweekbron van Lelystad. Dus nu zijn er ook al bevers in Noord-Nederland. Het geeft duidelijk aan dat de bever landelijk gevolgd moet worden.

Oproep; oproep; oproep!!

Wanneer er leden zijn die kopij willen inleveren is dit van harte welkom. Zij kunnen dit sturen naar Berto de Waal. Het adres staat in de lijst van regio-coördinatoren. Daarnaast nog een oproep voor nieuwe leden: wanneer jullie nog aspirant leden weten: laat ze contact opnemen met Berto de Waal of met Vilmar Dijkstra.

Biesboschweekend (18-20 juli).

Dit weekend is bij uitstek geschikt voor de leden die nog geen kennis hebben kunnen maken met het verschijnsel bever. Ontspannen rondvaren door het beverbolwerk van Nederland zullen beverdeskundigen tonen hoe beversporen kunnen worden herkend, waar je ze moet zoeken en wat voor een betekenis ze hebben (bijvoorbeeld afbakening van territoriumgrenzen). 's Avonds wordt men in de gelegenheid gesteld om bij een van de bewoonde burchten bevers te observeren. Het is behalve een spannen de en leuke ervaring ook erg nuttig om te leren in hoeverre een bever uiterlijk verschilt van een beverrat of een muskusrat en hoe je een jonge bever van een volwassen exemplaar kunt onderscheiden.

Houd er rekening mee dat er bij grote belangstelling gekampeerd gaat worden!

Voor meer informatie en opgave (voor 4 juli):

Albin Hunia: 071 - 5175739